

Plan van aanpak West Betuwe Sportgemeente 2025

Inhoud

Inleiding	3
Missie	3
Visie	3
West Betuwe sportgemeente van het jaar 2025.. ..	4
Doelstellingen.....	5
SWOT-analyse	5
Hoofddoelstelling	6
Subdoelstellingen	6
Uitwerking doelstellingen	7
Integrale en versnelde aanpak.....	13
Brede SPUK.....	13
Sport, bewegen en inclusie	13
Communicatie	15
Stappenplan	15
Financiën	17

Inleiding

De gemeente West Betuwe wil in 2025 worden verkozen tot sportgemeente van Nederland. Om sportgemeente van Nederland te worden hebben we een plan uitgestippeld om deze route naar succes te bewandelen. Buiten het plan van aanpak West Betuwe Sportgemeente 2025 zijn er diverse andere beleidsuitvoeringsprogramma's die bijdragen om het gewenste resultaat te bereiken. Op 1 januari 2019 zijn de voormalige gemeenten Geldermalsen, Lingewaal en Neerijnen opgegaan in de nieuwe gemeente West Betuwe. De noodzakelijke harmonisatie van beleid leidde tot het opstellen van diverse beleidsnota's zoals Bewegen en Sporten, Speelruimten, Recreatie en toerisme, cultuur, Bouwen aan sociale kracht en positieve Gezondheid. De gemeente doet mee aan Jongeren op gezond gewicht (JOGG), heeft een Lokaal Sportakkoord en binnen West Betuwe zijn buurtsportcoaches actief. Daarnaast is in alle kernen in de gemeente de wens ten aanzien van sport en bewegen opgehaald en verwerkt in de kernagenda's.

Kortom alle beleidsnota's stippen, uit verschillende invalshoeken, activiteiten aan die te maken hebben met bewegen en sporten. De komende jaren staan in het teken van de uitvoering. Uitvoering van beleid dat bijdraagt aan de doelstellingen die we op het terrein van bewegen en sporten hebben.

Dit plan van aanpak geeft aan op welke wijze de gemeente West Betuwe in 2025 sportgemeente van Nederland wil worden. Het voorgestelde beleid op het terrein van sporten en bewegen biedt voldoende aanknopingspunten om een programma te ontwikkelen dat bewegen en sporten gedurende drie jaar centraal stelt en waarbij iedere kern van de gemeente West Betuwe betrokken wordt. Op grond van de wensen en mogelijkheden verbinden we bewegen en sporten aan het specifieke landschap in de gemeente en de inwoners in de 26 kernen. Drie jaar lang ligt de focus op beweeg- en sportactiviteiten. Om alle activiteiten in dit plan richting te geven, is het van belang te beschrijven waarom we Sportgemeente van het jaar in 2025 willen worden. Wat is het achterliggende doel? Door missie, visie en doelen te omschrijven wordt dit duidelijk.

Missie

Meer inwoners van West Betuwe zijn vitaal (fit, levenslustig en gezond), mede dankzij een gezonde(re) leefstijl.

Visie

Bewegen en sporten draagt bij aan plezier en het welbevinden van de inwoners van de gemeente West Betuwe. Het draagt bij aan een gezonde leefstijl (fit- en gezondheid) sociale ontmoeting, inclusie, persoonlijke ontwikkeling, kennis delen én samenwerking van de inwoners in de gemeente West Betuwe.

West Betuwe sportgemeente van het jaar 2025...

West Betuwe is uniek en dat willen we ook met sport en bewegen laten zien. Als uitgestrekte plattelandsgemeente van 240 km² met daarbinnen 26 kernen zijn er veel uitdagingen om sport en bewegen op een goede manier in te richten voor inwoners. We hebben te maken met uitdagingen rondom leefbaarheid, afstanden en klein kernen. Juist in een periode waarin sport, bewegen en gezondheid een steeds grotere impact krijgt op inwoners durft West Betuwe in het diepe te springen. De opgaven om inwoners fit, levenslustig en gezond te maken en houden, brengen we met dit plan in een stroomversnelling. Het beweeggedrag en het sociale gedrag van inwoners verandert, waardoor een andere aanpak vereist is binnen de inrichting van buitenruimte en van het verenigingsleven. We willen niet afwachten, maar doorpakken en de unieke verenigingsstructuur in een modern jasje in stand houden. Vanzelfsprekend zijn er ook in West Betuwe doelgroepen waar we de sportparticipatie omhoog willen krijgen. Door middel van participatief werken en co-creëren met deze doelgroepen gaat West Betuwe naar de kern van het probleem en pakt het aan. Alle plannen en uitvoering vinden plaats binnen de eigenwaarde van West Betuwe: met elkaar, binnen en tussen de kernen komen we in beweging. En we benutten daarbij ook het prachtige buitengebied.

Het plan 'West Betuwe sportgemeente van het jaar 2025' sluit naadloos aan bij de ontwikkelingen rondom de brede SPUK-regeling van Rijksoverheid¹ en de groeiende bewustwording van inwoners de afgelopen jaren wat bewegen en gezondheid betekent. We zien nu de noodzaak en ondanks dat er al veel is bereikt, zien we nog steeds doelgroepen buiten de boot vallen. Dit is hét moment om met een doelgericht plan hierop te gaan versnellen met een gezamenlijke focus op resultaat te creëren. Alle neuzen staan dezelfde kant op. We willen in 2025 sportgemeente van het jaar zijn.

¹ De Brede Specifieke Uitkering regeling (Brede SPUK-regeling) is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040.

Doelstellingen

In de komende drie jaar willen we impact maken met sport en bewegen in West Betuwe. Daarom kiezen we de doelstellingen zorgvuldig.

SWOT-analyse

Aan de hand van de onderstaande SWOT-analyse kijken we naar welke sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen we op het gebied van sport en bewegen in West Betuwe zien. Vanuit deze SWOT-analyse stellen we vervolgens doelen om sportgemeente 2025 te worden.

<p>Sterktes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groot (sport) verenigingsleven in West Betuwe - Veel jongeren zijn lid van een sportclub of vereniging - Er is groot netwerk aan beweeg- en fietsroutes - Grote ledenaantallen bij commerciële sportaanbieders - Diverse grote sport- en beweegevenementen - Aanwezigheid buurtsportcoaches in sport- en beweegveld - We hebben een eensgezinde vastgestelde missie en visie rondom sport en bewegen in o.a. de kadernota harmonisatie beweeg- en sportbeleid - Er is een groot en gevarieerd sport- en beweegaanbod in West Betuwe 	<p>Zwaktes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grote afstanden tussen de kernen - Veelal kleine of middelgrote sportverenigingen - Gebrek aan gekwalificeerd kader/vrijwilligers/bestuursleden bij sportverenigingen - (Financiële) zelfredzaamheid van diverse sportverenigingen staat onder druk - Kwaliteit en zelfredzaamheid van diverse sportaccommodaties is onvoldoende - Beleidsstukken zijn geharmoniseerd, maar de uitvoering blijft een beroep doen op uitvoeringscapaciteit (ook onder de inwoners) - Onvoldoende zichtbaarheid en bewustzijn van totale aanbod in West Betuwe
<p>Kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investeren in de inactieven groep inwoners. Er zijn financiën beschikbaar om de komende jaren impact te maken met sport en bewegen in West Betuwe - Landelijk en provinciaal wordt het belang van sport en bewegen steeds groter, waardoor er steeds meer middelen beschikbaar zijn. - Brede SPUK aanpak biedt kansen om integrale impact sport en bewegen te vergroten - Inwoners sporten en bewegen steeds vaker ongeorganiseerd of anders georganiseerd - De kracht en het potentieel van het bestaande verenigingsleven benutten/doorontwikkelen. En 	<p>Bedreigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Afname van vrijwilligers - Afname ledenaantallen van sportverenigingen - Toenemende kosten voor sportverenigingen; o.a.de energiecrisis - Toenemend aantal mensen met een ongezonde leefstijl - Toenemende wet- en regelgeving en juridisering welke vrijwilligers ontmoedigen

<p>vanwege de huidige economische situatie is er meer urgentie bij verenigingen</p> <ul style="list-style-type: none">- Routestructuren verder verbinden en uitbreiden richting doelgroepen- Meer zichtbaarheid en bewustzijn van totale aanbod in West Betuwe	
---	--

Vanuit de SWOT analyse zijn er diverse kansen in West Betuwe te zien. Op basis van deze analyse zijn een hoofddoelstelling en drie subdoelstellingen geformuleerd.

Hoofddoelstelling

West Betuwe heeft met de doelstelling om verkozen te worden tot sportgemeente van het jaar 2025 een heldere stip op de horizon gezet. Het doel om sportgemeente te worden staat niet op zichzelf, onderliggend is de 'sportgemeente verkiezing' een vliegwiel en gezamenlijke focus voor het realiseren van een positief gezonder en vitaler West Betuwe.

Het hoofddoel:

In 2025 is West Betuwe een gemeente waarin participeren aan sport en bewegen voor iedereen mogelijk is en op deze manier een belangrijke bijdrage levert aan de positieve gezondheid van inwoners.

Subdoelstellingen

Om sportgemeente van het jaar 2025 te worden streeft West Betuwe naar het behalen van een drietal subdoelstellingen. Deze doelstellingen zorgen voor een verbreding van de ambitie en geven de ambitie om sportgemeente te worden een structureel karakter.

1. In de periode van 2023 tot en met 2025 achterhalen we wat de motieven zijn van inactieve jongeren om te participeren binnen het sport- en beweegveld en zijn er concrete acties gerealiseerd.
2. In alle 26 kernen van West Betuwe zijn er in 2025 faciliteiten om georganiseerd of ongeorganiseerd te bewegen. En zoeken we gericht naar verbinding tussen kernen en doelgroepen.
3. In de periode van 2023 tot en met 2025 ondersteunen we sportverenigingen om zich toekomstbestendig in te richten en te verenigen.

Uitwerking doelstellingen

- 1. In de periode van 2023 tot en met 2025 achterhalen we wat de motieven zijn van inactieve jongeren om te participeren binnen het sport- en beweegveld. En zijn er concrete acties gerealiseerd.**

In West Betuwe zijn 155 sportverenigingen (cijfers 2022). Jongeren zijn lid van een sportvereniging of sporten zelf buiten deze verenigingen om. Het landelijke beeld is dat sporten als hardlopen, fietsen/wielrennen, bootcamp, Zumba en yoga en tal van andere beweeg- en sportactiviteiten in binnen- of buitenlucht aan populariteit winnen. Zowel GGD Gelderland-zuid als het CBS en Mulier Instituut bevestigen: hoewel sporten voor de jongeren in de doelgroep – VO leeftijd – aangemoedigd wordt en jongeren zelf aangeven het graag te doen, is het ook de leeftijd waarin jongeren meer dan gemiddeld, afgezet tegen andere leeftijdscategorieën, stoppen met sporten. Redenen om te stoppen zijn dat jongeren van deze leeftijd naar een vervolgopleiding gaan of een studie starten in een andere stad of ze ontdekken een andere (niet-sport) hobby.

Naarmate de leeftijd stijgt, neemt het aantal leden af dat lid is van een sportbond of vereniging. Landelijk gezien is 43% van de 10 tot 25 jarigen lid van een bond. In West Betuwe ligt dit percentage hoger, namelijk op 48,1%. (bron: sportenbewegenincijfers) In de jeugdmonitor 2021 van GGD Gelderland-zuid onder 13 tot 18 jarigen gaf 80% aan wekelijks te sporten bij een sportclub, vereniging of sportschool. Daarop voortbordurend gaf 60% aan meerdere dagen te sporten bij een sportclub, vereniging of sportschool. Tevens sport 39% van 13 tot 18 jarigen meerdere dagen per week en 14% elke dag buiten de sportclub, vereniging of sportschool om. Dit sluit aan op het beeld van de landelijke trends dat er een toename van ongeorganiseerd sporten² is.

Kortom, de cijfers omtrent sportparticipatie onder jongeren in West Betuwe is afgezet tegen de landelijke gemiddelden positief. Echter, betekent dit niet dat we tevreden zijn met de huidige cijfers. Structurele beweegdeelname stimuleert de fysieke en emotionele gezondheid. Daarnaast ontwikkelen jongeren meer sociale, persoonlijke en cognitieve vaardigheden. Hoe meer jongeren deelnemen aan sport en bewegen, hoe groter de kans op een gezonde toekomst. Waarin jongeren veerkrachtig en weerbaar opgroeien. Ook is West Betuwe een JOGG gemeente. We zetten ons binnen JOGG in voor een verandering van gedrag en omgeving met als doel een gezonder gewicht onder jongeren. Sport en bewegen is daarbij aangewezen als een van de strategische doelstellingen.

Om jongeren structureel aan het sporten te krijgen, maar ook te houden, is het belangrijk om te weten waar de behoeften van jongeren liggen. Jongeren kiezen namelijk steeds vaker zelf wanneer, hoe en waar ze gaan sporten. In West Betuwe is dit terug te zien in een stijging van

² Ongeorganiseerde sport is gedefinieerd als zelf of in een groep sporten en bewegen in de openbare ruimte, zonder tussenkomst van een sportaanbieder. (bron: allesoversport.nl)

het aantal jongeren tussen de 12 en 18 jaar dat lid is van een sportschool. Echter is de interesse van jongeren natuurlijk breder dan sportscholen of lokale verenigingen. Met name het verhogen van sport- en beweegparticipatie van jongeren met een lage sociaal economische positie (SEP) is interessant. Lage SEP blijkt een belangrijke indicator van minder beweegparticipatie. Daarom gaan we in West Betuwe een Leeflab starten, dat aansluit op het Programma Bouwen aan Sociale Kracht.

Met de opzet van een Leeflab brengt de gemeente West Betuwe een netwerk samen waarin overheden, ondernemers, jongerenwerkers, buurtsportcoaches, inwoners en overige maatschappelijke organisaties samen werken aan innovatie. In dat web van partijen levert ieder een eigen unieke bijdrage aan (het optimale klimaat voor) innovatie. Dit wordt het zogenaamde innovatie ecosysteem genoemd.

Binnen dit ecosysteem maken we zoveel mogelijk gebruik van wat er al is en wordt toegewerkt naar creatieve en innovatieve oplossingen voor de sociale vraagstukken die spelen in de wijk of buurt. We starten het Leeflab in een wijk waarvan we zien dat deze problematiek het meeste speelt.

Het uiteindelijke doel van het Leeflab is verhoogde kwaliteit van leven van de inwoners in de wijk of buurt (verbeterde gezondheid, verbeterde welzijnsbeleving, grotere veerkracht) en minder terugval of opvolgende problematiek. Dit bereiken we door de motieven van inwoners om niet deel te nemen aan beweeg- en sportaanbod in kaart te brengen. Daarnaast achterhalen we wat de inwoners wel zou aanzetten tot gezond beweeg- en sportgedrag. Door deze behoeften te vergelijken met het bestaande aanbod in de kernen is de 'mismatch' in kaart. Omdat het oplossen van deze mismatch een ingewikkeld vraagstuk is, is er gekozen voor het Leeflab. Binnen het Leeflab gaan we aan de slag om van deze 'mismatch' een 'match' te maken. Hiermee is de 'hoe' nog in het ongewis, dit is bij uitstek het resultaat dat komt uit de methodiek van het Leeflab.

Naast het Leeflab zal binnen alle 26 kernen met de kernagenda groepen in zijn algemeenheid gekeken worden (verder dan enkel jongeren met een laag sociaal economische positie) wat er binnen deze doelgroep (jeugd-jongeren) leeft en nodig is. En van daaruit worden dan ook benodigde acties op touw gezet. Dit sluit aan bij de tweede doelstelling.

2. In alle 26 kernen van West Betuwe zijn er in 2025 faciliteiten om georganiseerd of ongeorganiseerd te bewegen. En zoeken we gericht naar verbinding tussen kernen en doelgroepen.

Onze gemeente kenmerkt zich door 26 kernen met een eigen identiteit en karakter. Deze moeten behouden blijven. We houden dan ook oog voor de eigenheid van onze kernen en leveren maatwerk per kern. (Coalitieakkoord West Betuwe 2022-2026)

Met ongeveer 155 sportverenigingen kent West Betuwe een rijk verenigingsleven. De verenigingen zijn een belangrijk onderdeel om de leefbaarheid in de kernen te behouden. Immers zijn verenigingen plekken waar men elkaar ontmoet, samenwerkt en kennis deelt. Verenigingen zijn niet de enige plek waar in georganiseerde vorm wordt gesport. Commerciële sportaanbieders zoals sportscholen en Crossfit zijn de organisaties met de grootste ledenaantallen van West Betuwe. Daarnaast zijn op diverse plekken nog beweeggroepen in dorpshuizen of vinden bijvoorbeeld bootcamplessen plaats in de buitenlucht. Er is dus een grote verscheidenheid aan georganiseerde sportmogelijkheden in West Betuwe.

Een toenemende trend zien we in de deelname aan ongeorganiseerde sport en bewegen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld: hardlopen, fietsen, wandelen en fitnessen in de buitenlucht. In West Betuwe is er al een grote verscheidenheid aan het mogelijkheden voor bewegen in de buitenruimte. Beweegroutes, wandelroutes, fietsroutes en calisthenics zijn al in diverse kernen te vinden.

De verschuiving van georganiseerde sport naar ongeorganiseerde sport heeft ook gevolgen. Verenigingen worden kwetsbaarder door het verlies van deelnemers en vrijwilligers. Afgaande op de voorspellingen, zet deze trend zich in de komende jaren door. Om daarop te anticiperen moeten sportverenigingen zich anders gaan organiseren. Aangezien deze ontwikkelingen erg belangrijk zijn voor het voortbestaan en de toekomst van het sportverenigingsleven besteden we hieraan specifiek aandacht in subdoelstelling drie.

Parallel aan het traject om georganiseerde sport zich toekomstgericht te laten regelen, kijken we naar de behoeften en mogelijkheden van sport en bewegen in de buitenruimte. Hierin werken sport, recreatie, toerisme en gebiedsmakelaars (rondom de kernagenda's in alle 26 kernen) nauw samen om in West Betuwe een overkoepelende sport- en beweeginfrastructuur met beweeg- en sportroutes op te zetten. Een breed spectrum van ideeën past binnen bewegen in de buitenruimte. Er is wat dat betreft veel ontwikkelpotentieel te realiseren op dit vlak. Daar zetten we richting 2025 grote stappen in binnen West Betuwe. Belangrijk is dat de faciliteiten aansluiten bij de behoeften van jong tot oud, hoog intensieve sporters tot laag intensieve sporters en passen bij inclusieve gemeente West Betuwe.

Alles omvattend wil West Betuwe in 2025 een overkoepelende sport- en beweeginfrastructuur hebben gerealiseerd. De uitdaging bij deze doelstelling is om een

goede balans te vinden tussen het georganiseerde en ongeorganiseerde aanbod binnen een kern.

Om te zorgen dat inwoners daadwerkelijk gebruik maken van de beweeg- en sportfaciliteiten is het essentieel om daarnaast een effectieve (social) marketingstrategie³ op te zetten en te lanceren. Bewustzijn en activatie wordt op deze manier onder de inwoners gestimuleerd. De (social) marketingstrategie maakt daarom ook deel uit van dit plan.

³ Social marketing is de toepassing van marketingconcepten- en technieken om positieve maatschappelijke of sociale veranderingen te bewerkstelligen voor grotere groepen.

3. In de periode van 2023 tot en met 2025 ondersteunen we sportverenigingen om zich toekomstbestendig in te richten en te verenigen.

Het verenigingsleven heeft vanwege corona een zware tijd achter de rug. Geen activiteiten en nauwelijks inkomsten. Langzaam krabbelt dit nu weer op. Dit vraagt om een maximale ondersteuning van de verenigingen en (hun) vrijwilligers door de gemeente. (Coalitieakkoord West Betuwe 2022-2026)

In West Betuwe onderscheiden we vier thema's binnen de aanpak van het vrijwilligersbeleid: waarderen, vinden en verbinden, ondersteunen en deskundigheidsbevordering. Binnen de aanpak sportgemeente 2025 staan met name de laatste twee thema's centraal. We achten vrijwilligersondersteuning en deskundigheidsbevordering in de komende jaren als voedingsbodem voor een gezonde en toekomstbestendige vereniging. Daarmee spelen we in op de behoeften die zijn beschreven in het vrijwilligersprogramma West Betuwe 2021:

- Inzetten op (de bewustwording van) bestaande waardering vrijwilligers en naar nieuwe vormen kijken als blijk van waardering. Dit moet meer voor het voetlicht worden gebracht
- Meer aanbod trainingen deskundigheid in de kernen, zoals bijvoorbeeld een gezamenlijk boekhoudprogramma, gezamenlijke certificeringen en wegwijs maken naar andere fondsen voor extra middelen
- Werving bestuurlijke functies en nieuwe doelgroepen vinden, zoals jongeren
- Vrijwilligers behouden voor hun organisatie
- Maatwerk bieden in de kernen

In subdoelstelling twee werd het belang van een toekomstgerichte denkwijze voor sportverenigingen reeds aangehaald. Vanwege het belang en de complexiteit van dit vraagstuk, zoomen we binnen deze doelstelling in op toekomstbestendige sportverenigingen.

De sportverenigingen hebben een grote bindende waarde binnen de 'eigen' kern(en). Sterker nog, in het coalitieakkoord 2022-2026 worden sportverenigingen bestempeld als het hart van de kernen waar ontmoeting en samenkomst tussen inwoners plaats vindt. Daarbij wordt ten doel gesteld dat deze voorziening ook beschikbaar moet zijn voor de komende generaties. In West Betuwe richten sportverenigingen zich voornamelijk op hun 'eigen' kern(en). Daarnaast kenmerkt het de sportverenigingen dat ze zich hoofdzakelijk focussen op hun eigen kerntaken. De aantrekkingskracht van de sportverenigingen is, alsmede door het aanbod, stabiel. Daarmee kun je stellen dat de sportverenigingen in West Betuwe zich vrij traditioneel in hebben gericht. Echter veranderen de behoeften in de maatschappij en worden de inwoners in West Betuwe steeds ouder. De moderne autonome sporter voelt zich minder aangetrokken tot de klassieke sportvereniging. Een toekomstbestendige sportvereniging moet aan enkele voorwaarden voldoen, om vanuit het verenigingsleven tegemoet te komen aan gezondheid en autonomie:

- Is toegankelijk voor iedereen
- Is professioneel en breed georganiseerd
- Behoudt haar leden en trekt nieuwe leden aan
- Is vraag gestuurd in plaats van aanbod gestuurd
- Werkt samen met andere verenigingen en/of organisaties in de buurt zoals fysiotherapeuten, scholen en lokale ondernemers

De toekomstbestendige vereniging sluit goed aan bij de filosofie van de open clubs. (Bron: sportenbewegenincijfers.nl)

Deze gedachtegang willen we in West Betuwe verder ontwikkelen. Dit vraagt inzet van professionals die met de sportverenigingen aan de slag gaan, zogenaamde verenigingsondersteuners. Verenigingsondersteuners jagen sportverenigingen aan om zich toekomstgericht te organiseren. Concreet levert de inzet van verenigingsondersteuners het volgende op: eind 2025 is er met alle sportverenigingen in West Betuwe contact geweest over de toekomst van hun vereniging. En is er zicht op welke verenigingen een toekomstplan, en/of tussentijdse acties, hebben gerealiseerd.

Bij alle sportverenigingen die zijn ingegaan op dit contact worden gesprekken gevoerd over diverse thema's:

- **Vrijwilligers:** De toekomst van het vrijwilligersbeleid van de vereniging; ledenwerving en betrokkenheid. Stabiliteit binnen bestuurlijke functies en technisch kader.
- **Samenleving:** De rol van de sportvereniging binnen en tussen de kernen.
- **Toekomstvisie:** Inspelen op toekomstige ontwikkelingen binnen hun sportdiscipline. En het multifunctioneel gebruiken van de sportvereniging- en accommodatie. Ook nemen ze verenigingen mee in het creëren van breder sportaanbod en het aanboren van nieuwe doelgroepen. Tenslotte een blik op overkoepelende samenwerkingskansen binnen en tussen de kern.
- **Regelgeving:** Ondersteuning bij wet- en regelgeving en/of andere formaliteiten.
- **Opleiding:** Workshops en trainingen voor vrijwilligers vanuit bijvoorbeeld: Sportakkoord II of Rabo Club Support.

* Voor de duurzaamheidsstaak in West Betuwe wordt een ander traject gelopen, daar ligt geen taak voor de verenigingsondersteuners.

Naar aanleiding van deze gesprekken is er in 2025 een duidelijk beeld van de toekomst van onze 155 sportverenigingen in West Betuwe. En hebben de sportverenigingen die actief aan de slag gegaan zijn met een verenigingsondersteuner een toekomstplan. Vanzelfsprekend zijn tussentijdse acties en zogenaamde 'Quick Wins' al gerealiseerd.

Integrale en versnelde aanpak

Zoals in de doelstellingen naar voren komt, heeft bewegen en sporten raakvlakken met recreatie en toerisme, cultuur, onderwijs, sociaal beleid, welzijn en zorg. Beleidsnota's ter zake raken elkaar en afstemming is nodig. Er zijn voor deze beleidsnota's uitvoeringsprogramma's opgesteld en dat geldt specifiek ook voor de 26 kernagenda's, JOGG en het Lokaal Sportakkoord. Buurtsportcoaches organiseren diverse beweeg- en sportactiviteiten in de kernen. In de gemeente West Betuwe vindt vertaling van het beweeg- en sportbeleid veelal in de 26 kernen plaats. Het is daarom dat de activiteiten om in 2025 sportgemeente van Nederland te worden, gestoeld zijn op de situatie in die 26 kernen en tussen die 26 kernen. Dus alles wat we hierin gaan doen sluit aan op of maakt gebruik van diensten en activiteiten die we al doen.

Dit plan werkt als een vliegwiel voor alle bovenstaande beleidsuitvoeringsprogramma's. Als uitgestrekte plattelandsgemeente vinden we het belangrijk om de uitdagingen binnen en tussen alle 26 kernen van West Betuwe integraal aan te vliegen. Er gebeurt namelijk al heel veel in West Betuwe op het gebied van sport, bewegen en positieve gezondheid. Het plan van aanpak Sportgemeente 2025 zorgt ervoor dat deze losse beleidsstukken en uitvoeringsprogramma's in één plan integraal worden versterkt. Op deze manier laten we zien waar West Betuwe in 2025 staat. Het geeft richting en versnelling aan alle thema's die sport, bewegen en positieve gezondheid raken. Door vooruit te kijken en in te spelen op de toekomst willen we de toekomst van sportverenigingen verzekeren en volgende generaties inwoners vitaal en gezond krijgen en houden.

Brede SPUK

Vanuit de Rijksoverheid is de Brede SPUK-regeling voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. De stip op de horizon is een gezonde generatie in 2040. Gemeenten kunnen door middel van de brede SPUK-regeling afspraken maken en deze uitvoeren. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Hoofdlijnen Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Preventieakkoord.

In West Betuwe wordt in de komende maanden een integraal plan ontwikkeld omtrent de brede SPUK-regeling programma's. Hierin wordt dit plan, West Betuwe Sportgemeente 2025, als vliegwiel gebruikt om de doelstellingen uit de brede SPUK-regeling te versnellen. Sterker nog, dit plan van aanpak sportgemeente 2025 is reeds een integrale aanpak van sport, bewegen, gezondheidsbevordering en sociale basis.

Sport, bewegen en inclusie

Buiten de doelstellingen binnen de brede SPUK-regeling wil West Betuwe meer. In West Betuwe is inclusie heel gewoon. Voor West Betuwe praten we over grofweg 5000 inwoners met een beperking, in welke mate of welke verschijningsvorm dan ook. Fysiek en/of mentaal.

Daarnaast willen we ook dat niemand, om wat voor reden dan ook, uitgesloten wordt in de maatschappij. Dit kan gaan om het hebben van een beperking, maar ook om discriminatie om wat voor reden dan ook. Inclusie gaat over iedereen. Inclusie is van iedereen. (Lokale Inclusie Agenda West Betuwe)

We nemen inclusie als vanzelfsprekend mee binnen alle doelstellingen van Sportgemeente 2025. Daarin worden drie focusgebieden uitgelicht: sporten met een beperking, sporten en bestaanszekerheid en meedoen voor nieuwkomers. Hetzelfde geldt voor onze visie op Positieve gezondheid. Positieve gezondheid loopt als een rode draad door alle doelstellingen rondom sport en bewegen heen. Hierbij zetten we gezondheid centraal in plaats van ziekte en zorg.

De wijze waarop we met dit plan Sportgemeente van het jaar 2025 in West Betuwe invulling geven aan de benoemde doelstellingen met concrete investeringen, realisatie van actiepunten en het effect hiervan zal dermate onderscheidend zijn in wijze van uitvoering en het tempo ten opzichte van andere gemeenten dat wij ons hiermee zullen onderscheiden en sportgemeente van het jaar 2025 worden.

Communicatie

Gezien de omvang van het plan, stellen we een apart communicatieplan voor West Betuwe sportgemeente van het jaar 2025 op.

Stappenplan

Sportgemeente

Met behulp van kernboodschappen voor inwoners, beweeg- en sportaanbieders en de interne organisatie positioneren we gemeente West Betuwe als sportgemeente. Hiervoor ontwikkelen we middelen die visuele herkenbaarheid van West Betuwe als sportgemeente overbrengen (bijvoorbeeld een stempel of batch).

We doen dit in twee stappen:

1. Transformatie: op weg naar sportgemeente (tot 2025)
2. We zijn Sportgemeente 2025 (vanaf 2025)

Deelprojecten

1. Verhogen sportparticipatie jongeren (13 – 18 jaar)
2. Kerngericht en -overstijgend aanbod georganiseerd en ongeorganiseerd⁴
3. Toekomstbestendigheid sportverenigingen (bestaansrecht)

De kracht zit in de samenwerking met alle kernen en sport- en beweegaanbieders. We hebben elkaar nodig om een sport- en beweegklimaat te ontwikkelen dat bijdraagt aan de sociale, fysiek en mentaal fitte toekomst. We starten met een actoren analyse per deelproject en schatten de mate van onderzoek en participatie in. Wat willen we bereiken en wat is er nodig om dit te bereiken (bijvoorbeeld, bewustwording, activatie, etc.). We blijven in contact en onze contactgroepen zijn nauw betrokken bij de transformatie naar sportgemeente.

⁴ Om te zorgen dat inwoners daadwerkelijk gebruik maken van de beweeg- en sportfaciliteiten ontwikkelen we een specifieke (social) marketingstrategie. Bewustzijn en activatie staan centraal bij deze strategie.

Kernboodschap

Inwoners

Sport en bewegen wordt steeds belangrijker in de samenleving. Het vormt dé basis voor een goede lichamelijke en mentale gezondheid. Het draagt bij aan onderlinge ontmoeting in en tussen de kernen. En het geeft voldoening en plezier. Door te sporten en bewegen voel je je fit en zit je lekkerder in je vel. Het helpt je om met allerlei uitdagingen die je meemaakt in je leven, om te gaan. Zo draagt sport en bewegen bij aan een sociale en fitte toekomst, zowel fysiek en mentaal. Daarom zorgen wij ervoor dat jij in jouw eigen omgeving kunt sporten en bewegen.

Beweegaanbieders

Sport en bewegen wordt steeds belangrijker in de samenleving. Het vormt dé basis voor een goede lichamelijke en mentale gezondheid. Het draagt bij aan onderlinge ontmoeting in en tussen de kernen. En het geeft voldoening en plezier. U bent een onmisbare/belangrijke schakel in het sport- en beweegaanbod van West Betuwe. Samen met alle sport- en beweegaanbieders creëren we graag een toekomstbestendige sport- en beweegklimaat. Hierin kan iedere inwoner werken aan een sociale en fitte toekomst, zowel fysiek als mentaal. Zo krijgen we meer inwoners, meer in beweging.

Intern

Sport en bewegen wordt steeds belangrijker in de samenleving. Het vormt dé basis voor een goede lichamelijke en mentale gezondheid. Het draagt bij aan onderlinge ontmoeting in en tussen de kernen. En het geeft voldoening en plezier. Samen met jullie als collega's en sport- en beweegaanbieders in West Betuwe dragen we bij aan een sociale en fitte toekomst voor inwoners, zowel fysiek als mentaal. Door ideeën te krijgen, kansen te benutten en zelf het goede voorbeeld geven. Zo krijgen we meer inwoners, meer in beweging.

Financiën

Een serieuze gooi doen naar sportgemeente van het jaar, vraagt ook een serieuze investering. Daarom is er een jaarlijks budget vrijgemaakt voor de doelstellingen sportgemeente 2025. Het budget is geormerkt met vier thema's die aansluiten op de doelstellingen uit dit plan. Dit budget is onder andere gedekt uit de Kadernota harmonisatie beweeg- en sportbeleid 2022-2026. Tevens is het budget uitgesmeerd over 3 jaar, zodat er jaarlijks uitvoeringskracht gerealiseerd kan worden. De projectkosten zijn gedekt vanuit nieuw beleid.

	2023	2024	2025	2026
Beweeg- en sportparticipatie verhogen	€50.000	€25.000	€25.000	
Deelname maatschappelijke projecten	€50.000	€25.000	€25.000	
Activiteiten en evenementen	€50.000	€25.000	€25.000	
Openbare ruimte	€50.000	€25.000	€25.000	
Projectkosten (o.a. communicatie)	€20.000	€30.000	€40.000	€10.000